

Makers Nilou Yekta en Lou Steiner over de tentoonstelling

WOMAN, LIFE, FREEDOM - IRAANS VROUWENVERZET

Nilou Yekta

Lou Steiner

Afgelopen februari opende de tentoonstelling *Woman, Life, Freedom - Iraans vrouwenverzet*, over de protesten die in september 2022 uitbraken na de dood van de 22-jarige Jina Mahsa Amini. Eerst in Iran, al snel wereldwijd. Lou Steiner (28), junior conservator en projectleider van de tentoonstelling, spreekt met Nilou Yekta (32). Nilou is PhD-kandidaat aan de Universiteit Utrecht en lid van de adviesgroep van Iraanse vrouwen die betrokken was bij de totstandkoming van de tentoonstelling.

Lou: Je bent geboren in Iran, opgegroeid in Canada en woont sinds 2016 in Nederland. Waar ben je nu mee bezig?

Nilou: Ik ben geboren in Teheran, maar mijn herinneringen aan Iran beginnen pas na onze migratie. Mijn moeder hield altijd heimwee en daarom gingen we elke zomer terug naar Iran. Die bezoeken vormden mijn verbondenheid met het land. Sinds 2019 richt mijn onderzoek zich op op Iran. Dat jaar hoorde ik het verhaal van Sahar Khodayari ('Blue Girl'), dat ook in de tentoonstelling aan bod komt. Haar verhaal, maar ook mijn eigen ervaringen als vrouw in Iran, hebben mijn focus op Iran bepaald. Sahar verkleedde zich als man om een voetbalwedstrijd te kunnen bezoeken. Ze werd ontdekt en gearresteerd. Nadat ze werd veroordeeld tot gevangenisstraf stak ze zichzelf uit protest en wanhoop in brand. Ze overleed aan haar verwondingen. In mijn onderzoek richt ik me sindsdien op thema's als lichaam, identiteit en verzet, vooral binnen gendergerelateerde sociale bewegingen zoals Woman, Life, Freedom. In mijn huidige onderzoek bestudeer ik

de hedendaagse seculiere visuele cultuur in Iran en de gevoelens die ze oproepen.

Lou: Hoe was het om mee te werken aan de Woman, Life, Freedom-tentoonstelling?

Nilou: Interessant, maar ook uitdagend. Vanuit mijn werk in de journalistiek volgde ik de Woman, Life, Freedom-beweging van dichtbij en kwam ik in aanraking met een enorme hoeveelheid verhalen. Het was niet

eenvoudig om die terug te brengen tot een tentoonstelling en recht te doen aan zoveel mogelijk stemmen. Zeker omdat slechts een fractie van de verhalen ons bereikt: het Iraanse regime straft mensen die met buitenlandse media of mensenrechtenorganisaties spreken, waardoor veel mensen niet naar buiten treden. Ik had nachten waarin ik dacht: "missen we niet iemands stem?"

Artikel gaat verder op de volgende pagina.

Lou: De afgelopen maanden is er zoveel gebeurd in Iran. Hoe ervaar jij dat persoonlijk? Je vertelde eerder dat je droomt van revolutie en het weerzien met je familie, maar ook dat je inziet hoe complex die realiteit is. Hoe gaat het nu met je?

Nilou: Het is een emotionele achtbaan. Sinds ik aan de tentoonstelling werk, hebben we een twaalfdaagse oorlog meegemaakt, een brute slachting van demonstranten en nu een grootschalige oorlog. We zijn door internetblokkades afgesloten van onze dierbaren: geen berichten, alleen wachten, hopen en dromen. Ik hou me vast aan de gedachte om volgend jaar Nowruz (Perzisch nieuwjaar) in een vrij Iran te vieren, maar de toekomst blijft onzeker. Hoop is alles wat overblijft.

Lou: Toen we in 2023 aan deze tentoonstelling begonnen, konden we niet voorspellen hoe actueel het Iraanse verzet nu zou zijn. Wat hoop je dat bezoekers meenemen? En waarom moeten we dit verhaal blijven vertellen?

Nilou: De timing voelt bijna surrealistisch. Overal in de stad zie ik posters van de tentoonstelling. Soms moet ik glimlachen, maar soms springen de tranen me in de ogen, omdat ze me herinneren aan de realiteit waar veel Iraniërs nu mee leven: een oorlog gedreven door machtige staten en leiders, vaak onder het mom van bevrijding. De werkelijkheid is complexer, en juist die complexiteit moeten we vasthouden wanneer we na het zien van deze tentoonstelling over Iran nadenken. Iraniërs voeren al 47 jaar een ander soort oorlog,

tegen een repressief regime. De verhalen in deze tentoonstelling gaan over mensen zoals jij en ik, die een normaal leven willen, maar dat niet wordt gegund. We moeten onthouden: de vrijheid van de één mag nooit ten koste gaan van die van een ander. Dit vormt de kern van *Woman, Life, Freedom*: een strijd voor de bescherming van het leven en voor echte vrijheid voor iedereen.

Woman, Life, Freedom – Iraans vrouwenverzet
T/m 16 augustus te zien in het Verzetsmuseum

Nieuw in onze collectie

GODFRIED OF HET ONDERDUIKVERHAAL

Als in 1943 de loyaliteitsverklaring voor studenten wordt ingevoerd, weigert student en publicist Godfried Bomans te tekenen. Net als andere studenten loopt hij nu groot risico om te worden opgepakt. Hij duikt onder. Later huurt hij een huisje aan de Zonnelaan 17 in Haarlem.

Hans Lichtenstein plant in 1986 een olijfboom in de tuin van Yad Vashem.

In maart 1944 neemt Bomans de Joodse musicus Hans Lichtenstein in huis. Behalve Lichtenstein vinden nog andere onderduikers onderdak aan de Zonnelaan. Bij Bomans hoeven onderduikers zich niet te verstoppen. Iedereen mag zich vrijelijk door de woning bewegen. Ook wordt er muziek gemaakt, met buurtbewoners als toehoorders. Voor de risico's lijkt Bomans onbevreesd. Alle onderduikers overleven de oorlog.

In 1986 wordt Bomans door Yad Vashem postuum geëerd voor zijn hulp aan Joodse onderduikers tijdens de oorlogsjaren. Hans Lichtenstein en de familie Andriessen, onder wie Lichtensteins vrouw, die ook bij Bomans zaten ondergedoken zetten zich hier voor in.

Als in 2026 de gedenkstenen bij de olijfbomen worden vervangen, wordt de steen van Bomans gered en opgestuurd naar het Godfried Bomans Genootschap. Recentelijk schonk het genootschap de steen aan het Verzetsmuseum.

AGENDA

(Re)defining Kartini: Resistance

Een inspirerende en grensoverstijgende avond over verzet, verbeeld door vrouwelijke stemmen en hedendaagse activisten. In deze tweede editie van het Kartini-programma staat de Indonesische Raden Adjeng Kartini centraal, een pionier voor vrouwenrechten en onderwijs uit de 19e eeuw. Sprekers, kunstenaars en performers laten zien wat verzet vandaag betekent, van grassrootsactivisme tot artistieke expressie.

Het programma is Engelstalig en combineert gesprekken, muziek, performances, een fototentoonstelling én een gezamenlijke maaltijd.

Datum & tijd: 24 april, 18:00 - 22:00 uur (toegang vanaf 16:00) **Locatie:** Geheerzaal Verzetmuseum **Kosten:** €25 **Inclusief:** Diner en museumbezoek

Onder dwang, over grenzen – wandeling met performance

Wegens succes in de reprise: op 2 en 3 mei kun je deelnemen aan een bijzondere wandeling door de Plantagebuurt: Onder dwang, over grenzen. Performer Jurriaan de Vos vertelt onderweg over de gedwongen tewerkstelling van Nederlanders tijdens de Tweede Wereldoorlog, de Arbeitseinsatz – een onderwerp dat vaak onderbelicht blijft. Deze wandeling is onderdeel van Theater na de Dam. Concept, tekst en regie: Franziska Menge.

Datum & tijd: 2 en 3 mei, meerdere keren per dag **Vertretpunt:** Verzetmuseum **Kosten:** € 12,50, studenten: €10

De Verzetstram rijdt op 3 en 5 mei!

Beleef de geschiedenis van Amsterdam tijdens de Tweede Wereldoorlog op een unieke manier! De Verzetstram is terug en rijdt deze zomer op meerdere zondagen door de stad. Voor het eerst rijdt de tram ook op 3 en 5 mei, als onderdeel van de herdenking en viering van de bevrijding. Tijdens de rit neemt een museumdocent je mee langs betekenisvolle locaties, zoals de Hollandse Schouwburg, de crèche van Henriëtte Pimentel, het Eerste Weteringplantsoen, de Dam en het Waterlooplein.

Mis deze bijzondere ervaring niet en boek jouw rit op www.verzetmuseum.org.

Samen herdenken in het museum

Op maandagavond 4 mei kun je de Nationale Dodenherdenking in het Verzetmuseum volgen en gratis het museum bezoeken. De herdenking in de Nieuwe Kerk en op de Dam wordt live uitgezonden op een groot scherm in onze geheerzaal.

Datum & tijd: 4 mei, inloop vanaf 18:00 uur, einde 20:45 uur **Locatie:** Geheerzaal Verzetmuseum **Toegang:** Gratis (geen ticket nodig) **Inclusief:** Koffie, thee en museumbezoek

Theater na de Dam:

Het Verzet van de Kusumobroto's – voorstelling met nagesprek

Een aangrijpend en onderbelicht verhaal over verzet binnen en buiten Nederland. Murjani Kusumobroto vertelt de geschiedenis van haar ouders, Nel van de Peppel en Rachmad Kusumobroto, die elkaar vonden in het verzet in Nederland en onder andere Joodse kinderen hielpen onderduiken.

Hun verhaal verbindt verschillende vormen van verzet, van Nederland tot Indonesië. De voorstelling wordt gevolgd door een nagesprek.

Datum & tijd: 4 mei, 21:00 uur (inloop vanaf 18:00 uur) **Locatie:** Geheerzaal Verzetmuseum **Kosten:** €10, gratis met Museumkaart of Stadspas **Inclusief:** Museumbezoek (voorafgaand aan de voorstelling)

Vrijheidsmaaltijd x Dolle Mina:

In verzet voor vrouwenrechten nu!

Dolle Mina is terug, en niet voor niets. Vrouwenrechten staan opnieuw onder druk, en dus is het tijd om van je te laten horen. Tijdens deze Vrijheidsmaaltijd schuif je aan voor een gezamenlijke maaltijd en ga je met elkaar in gesprek over hoe we vrouwenrechten kunnen blijven beschermen, en wat jij zelf kunt doen. Mee eten, mee praten, mee in verzet.

Datum & tijd: 5 mei, 19:00 uur **Locatie:** Geheerzaal Verzetmuseum **Kosten:** €17,50 (studenten €11, Stadspas €5) **Inclusief:** Drankjes en maaltijd

Verzetmuseum Junior op Wielen op bevrijdingsfestival Het Vrije Westen

Verzetmuseum Junior op Wielen keert op 5 mei 2026 terug naar Amsterdam voor bevrijdingsfestival Het Vrije Westen in het Westerpark Amsterdam. Leer Henk, Eva, Jan en Nelly kennen en kom via hen meer te weten over het dagelijks leven, de Jodenvervolgung, het verzet en hoe het is om in een NSB-gezin te leven. Stap jij ook de rondreizende tentoonstelling binnen?

Datum & tijd: 5 mei, 13.00 - 18.30 uur. (festival van 14.00 tot 23.00 uur) **Locatie:** Bevrijdingsfestival het Vrije Westen, Westerpark Amsterdam **Toegang:** Gratis **Doelgroep:** Families en kinderen van 9-14 jaar

Wil je meer weten over ons programma? Ga naar www.verzetmuseum.org. We hopen je te zien bij een van onze evenementen!

Conny Groot

PORTRET VAN EEN VRIENDIN VAN HET VERZETSMUSEUM

Je bent onlangs Vriendin van het museum geworden. Waarom?

Ik wilde dit al heel lang. Ik kom hier vaak, professioneel en als buurtgenoot. De door-slag gaf hoe belangrijk verzet is en blijft tegen onderdrukking en uitbuiting. Het Verzetsmuseum maakt dit tastbaar en actueel. Dat verdient steun.

Je bent initiatiefnemer van Stichting Cultuurgeneratie en Stichting Schaduwhelden, waarmee je ook in samenwerking met het Verzetsmuseum theatervoorstellingen organiseert. Wat doen deze stichtingen?

Wij brengen mensen en verhalen samen die elkaar anders niet of nauwelijks leren kennen. Dit doen we rond thema's die we relevant vinden: kolonialisme, verzet, maatschappelijke binding. Door kunst en ontmoeting creëren we ruimte voor dialoog en reflectie.

Het Verzetsmuseum is geen theater, waarom toch een samenwerking?

Juist om met relevante verhalen te verrassen en ontmoeting tot stand te brengen, op

herdenkingsdagen en daarbuiten. Het museum is een plek waar geschiedenis leeft. Wij voegen daar een laag aan toe: levende stemmen die het verleden verbinden met het heden.

Op 4 mei speelt weer een voorstelling van jullie in het museum.

Waarom moeten mensen komen kijken?

Murjani Kusumobroto vertelt over het verzet van haar Nederlandse moeder en Javaanse vader voor, tijdens en na WOII. Hoe deze moedige, integere mensen een leven lang werden gevolgd door de Nederlandse inlichtingendienst en de impact daarvan op Murjani's leven. Het is vooral een verhaal van dapper verzet en geloof in idealen. Kom luisteren, want dit verhaal raakt en inspireert.

Wat vind jij het meest inspirerende verhaal dat in het Verzetsmuseum wordt verteld?

Het verhaal van Boy Ecury. Wij maakten eerder een programma over hem op Aruba en in Nederland. Boy was een jonge verzetsstrijder van kleur, die zijn zon en eiland miste

en zich inzette voor de bevrijding van Nederland. Hij betaalde hiervoor met zijn leven, op 22-jarige leeftijd. Zijn verhaal laat zien dat verzet geen kleur kent.

Wat is jouw verzet?

Ik ben bevoorrecht om van het delen van verhalen over moedige en integere mensen mijn werk te maken. Tijdens de Gaza-oorlog dacht ik: wat zouden zij gedaan hebben? Toen de gelegenheid zich aandiende om als *protective presence* te helpen op een boerderij op de Westbank bij de Palestijnse familie Nassar, ben ik gegaan. De Nederlandse stichting Tent of Nations ondersteunt de familie door als menselijk schild aanwezig te zijn tegen aanvallen door Israëlische kolonisten. Eind 2025 was ik er weer, inmiddels onder vrienden.

WORD
VRIEND!

Voor € 30 per jaar word je Vriend(in) van het Verzetsmuseum. Je ontvangt twee keer per jaar de papieren nieuwsbrief en vier keer per jaar de digitale nieuwsbrief. Het hele jaar door heb je gratis toegang tot het museum. Daarnaast krijg je korting op veel lezingen en activiteiten. Elk jaar organiseren we een Vriendendag met een speciaal programma.

Vriend worden? Stuur deze bon ingevuld naar Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum, Antwoordnummer 9254, 1000 WZ in Amsterdam. Een postzegel is niet nodig.

Door ondertekening van deze bon geef je toestemming aan Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum Amsterdam, gevestigd te Amsterdam, met adres: Plantage Kerklaan 61, 1018 CX Amsterdam, Incassant-id: NL21ZZZ412039530000, om doorlopend incasso-opdrachten te sturen naar je bank om een bedrag voor de jaarlijkse vriendenbijdrage te kunnen incasseren, en je bank doorlopend een bedrag van je rekening af te laten schrijven overeenkomstig de opdracht van Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum Amsterdam. Ook geef je toestemming om via het opgegeven e-mailadres op de hoogte te worden gehouden van onze activiteiten.

Ik steun de Vrienden jaarlijks met:

- ☐ € 30 (1 vriendenpas)
☐ € 40 (2 vriendenpassen)
☐ ander bedrag, namelijk € _____

Naam _____

Straat en huisnummer _____

Postcode en woonplaats _____

Land _____

Telefoonnummer _____

E-mailadres _____

IBAN _____

Plaats en datum _____

Handtekening _____

Vul de bon in en
stuur deze op.

Of scan de
QR-code met
een telefoon.

